

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК УКРАЇНИ
ЛУГАНСЬКИЙ ПРИРОДНИЙ ЗАПОВІДНИК

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ В. Н. КАРАЗІНА

ПТАХИ ЛУГАНСЬКОГО ПРИРОДНОГО ЗАПОВІДНИКА

Монографія

Автори:

В. А. Мороз, Г. В. Гузь, Л. П. Боровик, Т. А. Атемасова (укладач)

Рецензенти та наукові консультанти:

професор кафедри біології, здоров'я людини та фізичної реабілітації факультету природничих наук та менеджменту Полтавського національного педагогічного університету імені В. Г. Короленка, доктор біологічних наук, професор *Л. П. Харченко*;

завідувач кафедри зоології та екології тварин біологічного факультету Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна, доктор біологічних наук, професор *Д. А. Шабанов*

Фото обкладинки:

Лунь польовий, самка – *Г. Гузь*;

Пташеня пугача – *В. Мороз*

*Рекомендовано до друку Вченою радою біологічного факультету
Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна
(протокол № 14 від 24.09.2025 р.)*

Птахи Луганського природного заповідника : монографія / В. А. Мороз,
П87 Г. В. Гузь, Л. П. Боровик, Т. А. Атемасова ; Луганський природний заповідник Національної академії наук України ; Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна. Львів – Торунь : Liha-Pres, 2025. – 436 с.

ISBN 978-966-397-572-6

DOI 10.36059/978-966-397-572-6

У монографії наведено відомості про птахів (Aves, Vertebrata, Animalia), зареєстрованих протягом понад 50-річних досліджень на території Луганського природного заповідника НАН України (Луганська область, Україна). Подано короткий нарис історії орнітологічних досліджень у заповіднику, а також характеристику місцепомешкань птахів із аналізом ступеня трансформації біотопів. Використано матеріали, опубліковані в науковій літературі, «Літописі природи» та звітах з наукової роботи Луганського природного заповідника, а також неопубліковані матеріали авторів.

Анотований перелік птахів Луганського природного заповідника містить 262 види із 55 родин і 20 рядів. Для кожного відділення заповідника охарактеризовано фауногенетичну структуру населення птахів; наведено переліки та видові нариси окремих видів і груп. Проаналізовано розподіл видів із різним охоронним статусом, розглянуто негативні впливи та оцінено ефективність природоохоронних заходів. Окремий розділ присвячено опису програмного комплексу «Фауна хребетних Луганського природного заповідника».

Монографія слугуватиме основою для подальшої інвентаризації та моніторингу біорізноманіття, а також для оцінки впливу воєнних дій на стан біорізноманіття заповідника.

УДК 598.2:502.211(1-751.3)(477.61)

NATIONAL ACADEMY OF SCIENCES OF UKRAINE
LUHANSK NATURE RESERVE

MINISTRY OF EDUCATION AND SCIENCE OF UKRAINE
KHARKIV V. N. KARAZIN NATIONAL UNIVERSITY

**BIRDS
OF THE LUHANSK
NATURE RESERVE**

Monograph

UDC 598.2:502.211(1-751.3)(477.61)
B61

Authors:

V. A. Moroz, G. V. Gouz, L. P. Borovyk, T. A. Atemasova (editor)

Reviewers and scientific advisors:

Professor of Department of Biology, Human Health and Physical Rehabilitation Faculty of Natural sciences and management of Poltava V. G. Korolenko National Pedagogical University, doctor of science (biology), professor *L. P. Kharchenko*;

Head of Department of Zoology and Animal ecology School of Biology V. N. Karazin Kharkiv National University, Doctor of science (biology), professor *D. A. Schabanov*

Photo of the cover:

Female Hen Harrier (*Circus cyaneus*) – *G. V. Gouz*;
Eurasian Eagle-Owl chick (*Bubo bubo*) – *V. A. Moroz*

*Recommended for publication
by the Academic Council of the biological faculty
Kharkiv V. N. Karazin National University
(protocol No. 14 dated 24.09.2025)*

Birds of the Luhansk Nature Reserve : Monograph / V. A. Moroz, G. V. Gouz,
B61 L. P. Borovyk, T. A. Atemasova (ed.) ; Luhansk Nature Reserve National
academy of sciences of Ukraine ; Kharkiv V. N. Karazin National University.
Lviv – Torun : Liha-Pres, 2025. – 436 p.

ISBN 978-966-397-572-6

DOI 10.36059/978-966-397-572-6

The monograph provides information about birds (Aves, Vertebrata, Animalia) recorded during more than 50 years of research in the Luhansk Nature Reserve of the National Academy of Sciences of Ukraine (Luhansk region, Ukraine). A brief overview of the history of ornithological research in the Reserve is presented, as well as a description of bird habitats with an analysis of the degree of biotope transformation. The materials used include those published in scientific literature, the “Chronicle of Nature”, and reports on the scientific work of the Luhansk Nature Reserve, as well as unpublished materials by the authors.

The annotated list of birds of the Luhansk Nature Reserve includes 262 species from 55 families and 20 orders. The faunogenetic structure of the bird population is characterized for each section of the Reserve; lists and species descriptions of individual species and groups are provided. The distribution of species with different conservation statuses is analyzed, negative impacts are considered, and the effectiveness of nature conservation measures is assessed. A separate section is devoted to the description of the software complex “Fauna of Vertebrates of the Luhansk Nature Reserve”.

The monograph will serve as a basis for further inventory and monitoring of biodiversity as well as for assessing the impact of military operations on the state of biodiversity in the Reserve.

UDC 598.2:502.211(1-751.3)(477.61)

© V. A. Moroz, G. V. Gouz, L. P. Borovyk, T. A. Atemasova, 2025

© Luhansk Nature Reserve National academy of sciences of Ukraine, 2025

© Kharkiv V. N. Karazin National University, 2025

ISBN 978-966-397-572-6